

Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Heerlen,
24 september 2024

Onderwerp

Vaststellen begroting 2025

Inleiding/aanleiding

Conform artikel 190 van de Gemeentewet biedt het college jaarlijks, tijdig voor de in artikel 191, eerste lid, bedoelde vaststelling, de raad een ontwerp aan voor de begroting met toelichting van de gemeente en een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren. Artikel 191, eerste lid, stelt dat de raad de begroting vaststelt in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.

Begroting 2025

Voor u ligt de begroting 2025-2028. Het is de derde begroting in de huidige coalitieperiode. In de eerste begroting die wij u twee jaar geleden voorlegden, waren we in staat, na een jarenlange financiële herstelperiode, weer een gezonde begroting te presenteren. Een begroting die structureel en reëel sluitend was. Maar er waren in die eerste begroting ook tegenslagen. Denk aan de energiecrisis en de oplopende inflatie en rentepercentages.

Al enkele jaren spreken gemeenten en het Rijk over de financiële situatie vanaf 2026. Dat jaar wordt al geruime tijd aangeduid als het 'ravijnjaar'. Gemeenten ontvangen vanaf 2026 2,5 miljard euro minder via het gemeentefonds en daarmee dus 2,5 miljard euro minder om hun taken uit te voeren.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft de afgelopen jaren een krachtige lobby gevoerd tegen deze maatregel van het Rijk met uiteindelijk een beperkt resultaat. Inmiddels heeft de VNG in een reactie een motie aangenomen met de strekking dat zolang het Rijk volhardt in haar standpunt ten aanzien van het 'ravijnjaar' er geen nieuwe akkoorden met het Rijk worden gesloten en er gekeken wordt of de invoering van andere akkoorden bevroren kan worden.

Wat het extra zuur maakt is dat tegelijkertijd onze stad aan het oogsten is en het er gonst van hoop, optimisme en ambitie. De afgelopen jaren hebben we steeds de hoop gehad dat het Rijk bij zinnen zou komen. Naast hoop hebben we ook actief rechtstreeks gelobbyd danwel via onze stedelijke netwerken.

De opgave waar wij voor stonden was om de begroting meerjarig sluitend te krijgen. Dat beloofden wij u immers ruim twee jaar geleden in ons coalitieakkoord 'uit liefde voor onze stad'. We kunnen u thans laten weten dat wij ons aan onze afspraak kunnen houden. We kunnen u een meerjarig sluitende begroting voorleggen. Oftewel een begroting die zowel in het eerste als in het vierde jaar geen negatief saldo heeft.

De begroting geeft de beleidsmatige en budgettaire kaders aan voor het komende jaar 2025. Daarbij wordt er een doorkijk gegeven naar de drie volgende jaren. De opgaven en

Vergadering
gemeenteraad
Heerlen

Vergaderdatum
6 november 2024
Documentnummer
153800

Agendapunt

richtinggevende kaders voor deze begroting zijn door de raad aangegeven in de Kaderbrief 2025.

Kader

Bij het opstellen van deze begroting is rekening gehouden met de algemene toetsingscriteria van de provincie. Het financieel herstelplan, zoals afgesproken met de provincie Limburg, ligt op koers.

Uitgangspunt bij de provinciale toetsing zijn de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht, het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten, het provinciale Gemeenschappelijke financieel toezichtkader 2020 en de begrotingscirculaire van het voorjaar 2024.

Concreet zijn met name de volgende criteria gehanteerd bij het opstellen van deze begroting:

- De begroting dient in 2025 naar het oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht te zijn of als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht in het laatste jaar van de meerjarenbegroting uiterlijk tot stand zal worden gebracht. Binnen deze impasse heeft Heerlen, evenals vele andere gemeenten, met de financiële toezichthouder, de provincie, besproken dat in de meerjarenbegroting de begrotingsjaren 2026 en 2027 niet sluitend hoeven zijn. Wel heeft de toezichthouder hierbij de voorwaarde gesteld dat het eerste jaar 2025 wel sluitend is (en ons laatste jaar - 2028);
- Geen opschuivend meerjarenperspectief;
- De provincie beoordeelt de begroting, inclusief de verwerkingen van de meicirculaire;
- De financiële risico's binnen o.a. het sociaal domein en onze grondexploitaties moeten beheersbaar zijn.

Kernthema:

Alle kernthema's

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

De raad voor te stellen:

1. De begroting 2025 vast te stellen met daarin het volgende;

De programmatotalen inclusief resultaatbestemming:

0. Programma Bestuur en Ondersteuning	€	312.541.000
1. Programma Veiligheid	-/- €	14.384.000
2. Programma Verkeer en Vervoer	-/- €	14.707.000
3. Programma Economie	-/- €	6.336.000
4. Programma Onderwijs	-/- €	16.585.000
5. Programma Sport, Cultuur en Recreatie	-/- €	38.724.000
6. Programma Sociaal Domein	-/- €	210.556.000
7. Programma Volksgezondheid en Milieu	€	187.000
8. Programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing (VHROSV)	-/- €	11.436.000

Nieuwe investeringskredieten voor een totaalbedrag van € 7.700.000 beschikbaar te stellen in de begroting 2025.

Pr.	KT	Omschrijving	Begroting	Meerjarenraming		
			2025	2026	2027	2028
0	Middelen en heffingen	Gevel stadhuis	2.700			
2	Wegen, straten en pleinen	Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging	1.500	1.500		
8	Centrum	Strategische aankoop vastgoed centrum	3.500			
		Totaal	7.700	1.500	0	0

Bedragen x € 1.000

2. Een aanvullende storting te doen in de reserve sloopfonds van € 1,1 miljoen, ter bevordering van de strategische vastgoedkeuzes en in te stemmen met het afwijken van de reserve maximum € 500.000.

3. Het college van burgemeester en wethouders autorisatie te verlenen tot bestedingen van de bedragen per programma.

Argumenten*1.1 De begroting is structureel en reëel in evenwicht*

Uit de begroting moet duidelijk zijn welke geraamde baten en lasten structureel zijn en welke incidenteel. Het begrotingstotaal van de gemeente Heerlen vertoont een structureel evenwicht in de begroting 2025 e.v. Regelgeving geeft tevens aan dat er een overzicht moet zijn van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves (artikel 19 BBV), en een overzicht van geraamde incidentele baten en lasten is opgenomen met toelichting (artikel 19 c BBV). Binnen deze impasse heeft Heerlen, evenals vele andere gemeenten, met de financiële toezichthouder, de provincie, besproken dat in de meerjarenbegroting de begrotingsjaren 2026 en 2027 niet sluitend hoeven zijn (tussentijdse jaren). Wel heeft de toezichthouder hierbij de voorwaarde

gesteld dat het eerste jaar 2025 en 2028 sluitend is. Deze verplichte overzichten zijn opgenomen in de begroting 2025.

1.2 De begroting voldoet aan de gestelde eisen conform herstelplan

De provincie Limburg heeft eisen gesteld aan de (financiële) beheersbaarheid door middel van het herstelplan. In onze begroting zijn deze onderdelen meegenomen om zo te voldoen aan de gestelde eisen.

1.3 De financiële risico's zijn beheersbaar

De gemeente dient grote financiële risico's beheersbaar aan te tonen. In de risicoparagraaf is deze beheersbaarheid middels maatregelen aangetoond.

1.4 Borging begrotingsrechtmatigheid.

Conform de regels uit de financiële verordening is de raad bevoegd om alle mutaties van de baten en de lasten per taakveld goed te keuren. Onze ervaringen de afgelopen jaren leren dat dit niet werkbaar is voor de raad en het college. Het detailniveau (taakniveau) maakt de sturende en controlerende rol van de raad lastiger mede omdat de taakvelden in onze administratie zijn verweven en niet op dit niveau in de begroting worden weergegeven.

1.5 Investerings

Deze investeringen zijn noodzakelijk om de voorgenomen beleidsintenties te realiseren en af te schrijven.

2.1 Beheersing vastgoedportefeuille en gerichte inzetbaarheid

De reserve sloopfonds is bij de oprichting ervan met name gebruikt voor de strategische keuzes van vastgoed en ter dekking van onverkoopbare panden ter dekking van sloopkosten van bijvoorbeeld onverkoopbaar vastgoed. De reserve kent vanuit de oprichting een maximale omvang van € 500.000. De huidige plannen voor de toekomstige sloopactiviteiten van de vastgoedportefeuille ziet echter toe op een hoger benodigd bedrag (huidig bedrag € 445.000 stand 1-1-2025). Doelbedrag is dient € 1,5 miljoen te zijn. Daarom doteren wij aanvullend € 1,1 miljoen en vragen wij de raad toestemming af te wijken van het bedrag €500.000.

3.1 Conform financiële verordening (art.5) autoriseert de raad, met het vaststellen van de begroting, de lasten en de baten per programma.

De gemeenteraad is het algemeen bestuur, stelt beleidskaders vast en controleert het college van B&W. De gemeenteraad stelt de doelstelling vast en geeft het college de opdracht om deze te realiseren. Het college van B&W neemt de dagelijkse besluiten. Afwijkingen op budgetten zoals deze in de begroting door de raad zijn toegekend, worden gedurende het jaar 2025 via een begrotingswijziging aan de raad voorgelegd.

Tegenargumenten en risico's

Bij het vaststellen van de begroting zijn de risico's en tegen argumenten niet van toepassing, de inhoudelijk risico's die de activiteiten betreft zijn beschreven in het boekwerk.

Kosten en dekking

Zie het boekwerk Begroting 2025

Communicatie

Persconferentie,
Persbericht,
(Stads)krant

Evaluatie

Conform planning- en control cyclus door middel van afwijkingenrapportages (zomernota, novemhernota) en jaarrekening 2025.

Planning, procedure en uitvoering

- Digitale verspreiding naar de raadsleden op 27 september 2024;
- Technische toelichting op de begroting op 15 oktober 2024;
- Vraag & antwoord technische raadsrvragen van 15 oktober tot en met 20 oktober;
- Algemene beschouwingen op 6 en 7 november 2024;
- Verzending naar gedeputeerde staten (toezichthouder) vóór 15 november 2024.

Bijlagen

Begroting 2025

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de secretaris,

de burgemeester,

drs. V.N. Gosselink-Van Dijk

drs. R. Wever

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

documentnummer ;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Weaver